

– вільний доступ до них для студентів із різними нозологіями захворювання; з обмеженими можливостями [8].

Висновки. Отже, інклюзивна освіта у закладах вищої освіти відображає одну з основних ідей демократії – всі здобувачі вищої освіти є цінними та активними членами суспільства. Інклюзивність означає надання кожному студентові можливості брати участь в освітній програмі, яка є досить складною, але відповідає його здібностям, враховуючи потреби, особливі умови та забезпечуючи підтримку за допомогою медичної, соціальної та психологічної допомоги. Не останню роль в успішній інтеграції відіграє те, що студенти освоюють життєдіяльність у проектному середовищі, яка формує орієнтацію на повноцінне життя, усвідомлення власних можливостей та покращення власної якості життя.

Список використаних джерел

1. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». Програма «Інклюзивна освіта» URL : <http://www.ussf.kiev.ua/index.php/go=Inklus>
2. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи : монографія. К. : Саміт-Книга, 2009. 272 с.
3. Конвенція про права інвалідів. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 61/106, прийнята на Шістдесят першій сесії ГА ООН 13 грудня 2006 року (неофіційний переклад). URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
4. П'яткова Т. Розвиток інклюзивної компетентності: швейцарський досвід. *Порівняльно-педагогічні студії*. 2012. № 1 (11). С. 93–98.
5. Синьов В., Шевцов А. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні. *Дефектологія*. 2004. № 2. С. 6–11.
6. Софій Н. З., Найда Ю. М. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник. К. : 2007. С. 128.
7. Сучасні тенденції розвитку спеціальної освіти (українсько-канадський досвід) : матеріали Міжнар. конф. / за ред. В. Бондаря, Р. Петришина. К. : Наук. світ, 2004. 200 с.
8. Таланчук П. М., Кольченко К. О., Нікуліна Г. Ф. Супровід навчання студентів з особливими потребами в інтегрованому освітньому середовищі : навчально-методичний посібник. К. : Соцінформ, 2004. 128 с.

Андрій УСТИНОВ

ПЕДАГОГІКА МИРУ: КЛЮЧОВІ ЗАСАДИ

Педагогіка миру є важливою галуззю освітньої науки, яка досліджує методи та підходи до навчання, спрямовані на розвиток гармонійних відносин між людьми та створення сприятливого середовища для розвитку особистості. У світі, де конфлікти та розбрат можуть мати негативний вплив на майбутнє суспільства, педагогіка миру набуває особливого значення. Сьогодні поняття миру та педагогіки мають особливу актуальність у світі, де конфлікти, насильство та соціальні розлади залишаються загостреними проблемами. Педагогіка миру стає надзвичайно важливою, оскільки вона пропонує підходи до побудови миру, толерантності та конструктивної співпраці у суспільстві. Розвиток цих цінностей є ключем до стабільності та гармонії в сучасному світі. Головною метою педагогіки миру є формування цінностей миру, толерантності та неконфліктної взаємодії серед індивідів та суспільства загалом. Це включає розвиток навичок міжкультурного спілкування, розуміння та прийняття різноманітності, а також

навчання методам вирішення конфліктів мирними засобами. Педагогіка миру стикається з численними проблемами, включаючи:

- поширення насильства та інтолерантності у суспільстві, що породжує конфлікти на різних рівнях;
- вплив медіа на формування негативних уявлень та стереотипів щодо інших культур та груп;
- підготовка педагогів до ефективного викладання миру, толерантності та конфліктології;
- недостатні ресурси та фінансування для проєктів педагогіки миру та розвитку освіти в цій сфері.

Завданнями педагогіки миру є:

- розробка освітніх програм і підручників, спрямованих на підвищення свідомості про мир і толерантність;
- організація міжкультурних обмінів та проєктів, які сприяють взаєморозумінню та співпраці між різними культурами;
- підтримка досліджень та розробка інноваційних методів викладання, спрямованих на побудову миру та розв'язання конфліктів.

Розглянемо ключові засади цієї важливої галузі педагогіки:

1) розуміння та прийняття різноманітності. Педагогіка миру вчить нас розуміти та поважати різноманіття усіх аспектів життя: культур, релігій, етнічних груп, гендерних ролей тощо. Це навчає терпимості та сприяє створенню взаєморозуміння між людьми різних культур та традицій;

2) розвиток міжкультурної компетентності. Учіння мовам, вивчення історії та культури інших народів сприяє розвитку міжкультурної компетентності. Це допомагає учням розуміти та цінувати різницю в перспективах, розвивати навички співпраці та сприяє миру та взаєморозумінню;

3) виховання відповідальності. Педагогіка миру спонукає учнів до відчуття відповідальності за свої дії та їх вплив на навколишніх. Вона навчає, як вирішувати конфлікти мирним шляхом, використовуючи переговори та співпрацю, а не насилля;

4) розвиток емпатії. Важливою складовою педагогіки миру є розвиток емпатії – вміння сприймати почуття та думки інших людей. Це допомагає в уникненні конфліктів та сприяє побудові теплих та довірливих відносин;

5) активна громадянська позиція. Педагогіка миру спонукає учнів до активної громадянської участі. Вона навчає молодь бути критично налаштованою, але конструктивною у вираженні своїх поглядів, сприяючи розвитку демократії та миру в суспільстві;

6) виховання миру: а) миролюбні цінності – педагоги створюють середовище, де цінності, які сприяють миру, є основними. Це включає в себе виховання толерантності, взаєморозуміння та поваги до інших; б) навчання конфліктології – учні навчаються розпізнавати, уникати та вирішувати конфлікти мирним шляхом. Вони навчаються виразно висловлювати свої почуття та думки і ефективно слухати інших; в) миролюбні герої – педагоги можуть розповідати учням про історичні та сучасні постаті, які боролися за мир та права людини. Це надихає учнів на важливість мирних зусиль;

7) конфліктологія: а) розуміння природи конфлікту – учні вивчають, що таке конфлікт, як він виникає та які можливі наслідки. Це допомагає їм більше розуміти ситуації; б) навички вирішення конфліктів – учні навчаються визначати свої потреби та інтереси, шукати альтернативи конфліктним ситуаціям та вирішувати їх конструктивним способом; в) сприяння мирному врегулюванню конфліктів – педагоги можуть організувати діалогові сесії, де учні навчаються слухати інших та спільно шукати рішення, що враховують потреби всіх сторін;

8) міжнаціональна гармонія: а) свідомість різниці – учні вивчають культурну та етнічну різницю і навчаються поважати інші культури; б) боротьба з дискримінацією – педагоги надають освіту щодо недопустимості расизму, сексизму та інших форм дискримінації; в) міжнаціональний діалог – спільні проекти та обміни між різними культурами сприяють взаєморозумінню та співпраці;

9) глобальне громадянство: а) глобальна освіта – учні вивчають глобальні проблеми, такі як зміна клімату, бідність та права людини, та вчителі розповідають про способи впливу на ці питання; б) соціальна відповідальність – учні долучаються до активної участі у громадських діях, волонтерстві та спільних проектах, спрямованих на покращення суспільства і планети;

10) міжкультурне спілкування: а) вивчення інших культур – учні дізнаються про інші культури, традиції, мови та історію через уроки та обміни; б) міжкультурні навички – педагоги навчають учнів взаємодіяти з представниками інших культур, враховуючи культурні особливості та розуміючи різницю.

Педагогіка миру підкреслює, що люди мають бути відповідальними не лише за свою країну, а й за планету загалом. Це включає в себе підтримку сталого розвитку та збереження навколишнього середовища. Вона сприяє створенню гармонійного суспільства, де дотримання прав людини, рівність та справедливість є основними цінностями. Вона надає інструменти для формування свідомих та активних громадян, які здатні приносити свій внесок у побудову миру та уникнення конфліктів.

Отже, педагогіка миру відіграє важливу роль у формуванні гармонійного суспільства, де кожна людина має можливість жити в мирі, безпеці та гідності. Розвиваючи ці ключові засади, ми можемо сприяти створенню світу, де конфлікти вирішуються мирними засобами, а різноманітність вважається джерелом багатства і надихає до спільної співпраці.

Список використаних джерел

1. «Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе». Підручник для шкільних медіаторів однолітків, розроблений ЮНІСЕФ та ГО «Ла Страда». URL: <https://www.unicef.org/ukraine/звіти/«вирішую-конфлікти-та-будую-мир-навколо-себе»> (дата звернення: 04.11.2023).

2. Способи регулювання та розв'язання конфліктів. URL: https://pidru4niki.com/10310208/menedzhment/sposobi_regulyuvannya_rozvyazannya_konfliktiv???history=0&pfid=1&sample=65&ref=1 (дата звернення: 04.11.2023).

3. Міжкультурні та етнокультурні технології. URL: https://stud.com.ua/88195/pedagogika/mizhkulturni_etnokulturni_tehnologiyi (дата звернення: 04.11.2023).